

Raval de la Rovirola (sector nord)

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Raval de la Rovirola, a les rodalies del nucli urbà
Emplaçament: Carretera de servei paral·lela a l'Eix Transversal (BP-4313), al km.21,9
Alçada: 548

Coordenades:

Latitud: 41.87775
Longitud: 2.02566
UTM Est (X): 419153
UTM Nord (Y): 4636662

Classificació

Número de fitxa: 08258-329
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Les cases mantenen la tipologia originària de manera desigual i parcial
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Propietaris diversos
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 16/06/2020 - 02:00

Descripció

El Raval de la Rovirola està emplaçat un km al nord-oest del nucli d'Oló. Dels tres ravals del poble és el més allunyat del centre i també el més gran. Les seves cases no queden ben agrupades, sinó que es troben més o menys separades en diferents nuclis que no tenen una denominació concreta, i a més a més queden tallades pel pas de la carretera; per això els hem diferenciat com a sector sud, sector nord i sector oest.

El sector nord es troba a la banda de tramuntana de la carretera. Queda a una cota més alta i està conformat per un sol carrer. Enumerem les cases d'est a oest. Al principi hi havia cal Degà, però només en queden algunes parets ja que es va enderrocar. Segueixen cal Jepet (número 4), cal Jep Zeta (número 6), cal Coc (número 8), cal Carinyo o cal Baró (número 10), cal Jep Zeta Vell (número 10 bis), cal Xisquetó (número 12), cal Gregori (número 14) i cal Pells, que actualment també és cal Gregori (número 14 bis).

En general, les cases d'aquest sector han conservat la tipologia constructiva tradicional, tot i que amb modificacions modernes de caire divers. Així, per exemple, cal Xisquetó té parts construïdes de nou, com també cal Gregori.

Algunes cases d'aquest sector estan relacionades amb anècdotes o llegendes populars. Cal Carinyo era anomenada antigament cal Baró. El motiu d'aquest malnom és una llegenda que diu que fa molts anys a la masia de la Rodoreda (una casa del terme de caire molt senyorial) hi havia un baró que practicava el dret de cuixa. El seu germà l'hauria fet fora i va venir a refugiar-se en aquesta casa del raval de la Rovirola. Cal dir, però, que no hi ha constància documental de cap baró en aquesta masia. Així mateix, es diu que a cal Coc hi van alletar al Pare Antoni M. Claret quan era un nadó. Havia nascut el 1807 a Sallent i, pel que sembla, els seus pares van haver de buscar una dida en aquest barri d'Oló. Més tard el Pare Claret va ser rector de la parròquia de Sant Joan d'Oló.

Al nord-est d'aquest sector (en el carrer Avinyó) a finals de segle XX es va formar el barri conegut popularment com els Refugis, ja que eren construccions precàries destinades a segones residències.

Observacions:

Informació facilitada per Miquel Casas Oller (de cal Gregori) i Josep Canamasas Güell

Història

En general, els tres ravals d'Oló són més antics del que hom creia en un principi. Van aparèixer quan el nucli d'Oló encara estava en procés de creixement, segurament amb la finalitat que els habitants que es dedicaven a la pagesia disposessin d'habitatges més a prop dels camps i les vinyes. Al segle XVIII el sorgiment d'aquests ravals pagesos és un fenomen molt característic, ja que alguns propietaris, aprofitant la conjuntura de creixement agrari i demogràfic, van establir petites parcel·les als pagesos perquè s'hi construïssin cases amb horts i camps per plantar vinya. En el cas de la Rovirola ignorem qui fou el propietari que va incentivar la construcció de les cases. Tanmateix, la seva distribució poc regular denota un origen no gaire planificat i més aviat espontani.

El topònim Rovirola es refereix a una roureda petita, de la qual encara en queda una mostra prop de cal Portí. Com passa amb els altres ravals, al principi hi havia algunes cases separades. Entre les més antigues cal esmentar cal Portí (té una inscripció del segle XVIII), cal Miqueló, cal Gregori (es guarden escriptures del 1711), cal Taran (té una llinda de 1776) o cal Podai (té una llinda del 1797). Aquestes dades suggereixen que les primeres cases van anar sorgint tot al llarg del segle XVIII. Al segle XIX el raval es va consolidar ja amb els diferents carrers, i moltes de les cases es van ampliar.

El 1860 el raval de la Rovirola estava ben constituït, i aleshores s'hi diferenciaven tres carrers: el carrer Major del Raval, que tenia 18 cases, 11 d'habitades amb 14 famílies; el carrer de Dalt, amb 8 cases, 5 d'habitades, amb 6 famílies, i el carrer Avinyó, amb 11 cases, 9 d'habitades amb 10 famílies. El 1889 la

situació no havia canviat gaire, i els tres carrers tenien 14, 6 i 8 famílies respectivament. El 1930 el conjunt del raval tenia 40 cases, però només 24 d'habitades. Posteriorment, el nombre de famílies continuava baixant: el 1961 eren 25, i el 1986 eren només 11.

L'any 1930 els malnoms de les cases del Raval eren els següents: cal Músic, cal Purtí, ca l'Antueno, cal Podai, cal Soca, cal Moliné, cal Moliné Vell, cal Bach, cal Mortal, ca l'Avaro, cal Tinoi, Antueno, cal Jan Portí, cal Crus, cal Micaló, cal Pastora, cal Titet, cal Garrofiné, cal Quirot, cal Galló, cal Pere Purtí, cal Degà, ca l'Oriol, cal Jordi, cal Tararit, cal Pere Benet, cal Notari, Fàbrica Borràs, cal Pells, cal Gargori, cal Xicató, cal Jepets Nou, cal Coch, cal Jepeta, cal Jepeta Vell, Cobert Pere Benet, cal Jepets Vell, Cobert Gargori, ca la Mortal.

Bibliografia

FERRER, Llorenç i altres (1991). "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 82-91.

